

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Theodōritu Episkopu Kyru Kai Eyagriu Scholastiku
Ekklesiastikē Istorìa, Eklogai Apo Tōn Istorion
Philostorgiu Kai Theodōru**

Theodoretus <Cyrrhensis>

Mogvntiae, 1679

Henrici Valesii Annotationes In Librum Octavum Historiae Ecclesiasticae
Philostorgii.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14162

HENRICI VALESII
ANNOTATIONES
IN LIBRUM OCTAVUM
HISTORIÆ ECCLESIASTICÆ
PHILOSTORGII.

In Caput II.

Pag. 510. ΟΥ ΜΩΝΙ παραθεν ταυτα διανειστας. Pessime hunc locum vertit Gothofredus hoc modo: Non ideo tamen suaderet haec, seu ad haec horitari sustinuisse. Quali παρανειν legeretur. Atqui tum in textu, tum in Annotationibus suis Gothofredus παραθειν constanter posuit. Quare non dubito, quin in Manuscripto codice quo usus est, scriptum sit παρανειν, quomodo habent nostri codices Scoriacensis videlicet & Bochartianus. Est autem hic hujus loci sensus. Cum Euzoii & Antiochena Synodus, regnante Juliano collecta, Epistolam Synodicam de restitutione Aetii & confortium ejus scripsisset; ob persecutionem Christianorum quae tunc maxime flagrabat, eam ad Eudoxium & reliquos Episcopos mittere supersevit, ut scribit Philostorgius in lib. 7. Post mortem vero Juliani, reddita jam Ecclesiae pace, epistolam quidem illam Synodicam ad Eudoxium & ad alios Episcopos transmisit; operam tamen non dedit ut res ad exitum perduceretur. Quare Aetius & Eunomius qui tum Constantinopoli morabantur, cum segnitiam Euzoii animadverterent, Theophilum Indum miserunt Antiochiam; praecipue quidem eo consilio ut Euzoium urgeret atque excitaret, quo rem illam ad exitum perducere, & Synodi suae sententiam executioni mandare vellet; sin minus, ut Aetianis illis degentibus praesentet. Sic enim scribit Philostorgius infra: αφικνευται θεοφιλος ο ιδιος, εφ ο τον ευζωιον τε κατα το προσωριμιον αναστησαι, εις τιλ αγραν τα υπερ αιτις ηγισμεινα. παρανειν igitur idem valet quod εις τιλ αγραν.

Pag. 511. ης ενωσως ιλ πιδας υποσφιροντα. Longe rectius in Manuscripto codice Samuelis Bocharti, scribitur εσωσφιροντα. Eudoxius enim CP. Episcopus, ad id usque temporis spem fecerat Aetio & Eunomio, societatis atque unitatis cum illis ineunda. Sed postquam vidit Eudoxius, Aetium eo temeritatis erupisse, ut Episcopum sectae suae Constantinopoli ordinaret, sese ab Aetii partibus penitus abrupit.

χειροτονησι. Post verbum χειροτονησι asteriscus appositus, quidpiam hic deesse significat. Delit-

deratur autem nomen Episcopi, quem Aetiani seu Anomaei in Insula Lesbo constituerunt. Ejus nomen nobis servavit optimus codex Samhelis Bocharti, in quo disertè scriptum invenimus χειροτονησι θαλον τη η, &c. In authentico quidem exemplari Bocharti scriptum erat χειροτονησι αλλου. Unde vir doctus ad oram codicis Bochartiani annotavit, legendum esse θαλον potius quam θαλον.

τη η προς τη ποτιω γαλατι. Lucas Holstenius in margine sui codicis haec annotavit. Lego ποντω. Intelligit Ponticam regionem, in duas Provincias divisam, Helenopontum, & Pontum Polemoniacum. Idem fere annotat vir doctus ad latus Manuscripti codicis Bocharti; vel scilicet scribendum esse προς τη ποντω, vel unica voce προςπαντιω. Sed prior emendatio magis placet.

εφρονιον. Codex Scoriacensis scriptum habet ευφρονιον. Bochartianus vero ευφρονιον. Sed non dubito quin scribendum sit ευφρονιον. Sic enim nominatur à Philostorgio in libro 9. capite 18.

εμελιον. Procul dubio scribendum est εμελιον. Quam quidem conjecturam in margine codicis Bocharti adscriptam inveni.

In Caput III.

Ηδονας απουλινας. Non probo interpretationem Gothofredi qui hunc locum ita vertit: Et muliebres voluptates abhorruisse. Ego vero ita vertendum esse existimo: Ad lascivos mulierum amores descivisse. Primum quia Philostorgius semper hoc sensu usurpat vocem απουλινας, ut superius observare meminimus. Deinde eo quod Philostorgius hoc loco vituperat Theodosium. Nullum autem esse probrum, si diceret Episcopum concubitus mulierum averfatum esse. Quare scribendum puto προς ης εφ η γυναικων ηδονας απουλινας. Postremo Philostorgius ipse interpretationem nostram confirmat. Scribit enim in sequenti capite, cum Aetius in Lydiam venisset, ut Candidum & Arianum Episcopos illic constitueret, Theodosium istum de quo nunc loquimur, veritum ne vivendi ratio illorum,

tum,

rum, suæ reprehensio atque objurgatio esset, ad-
versus Aetium inimicitias suscepisse. Theodosii
igitur vita dissoluta erat ac flagitiosa. Illienim,
Arianus scilicet & Candidus, ob vitæ sanctitatem à
cunctis suspiciebantur, si Philostorgio credi-
mus. Adde quod Philostorgius τὴν ἑνδεκμον πο-
λιτείαν tribuit Theodosio, id est, irregularem con-
versationem.

A ipsum prolatam, antequam Episcopi qui eum Dia-
conatu exuerant ipsum restituisent, sicuti fieri
oportebat; nihilominus ad majorem gradum pro-
motus fuisset. ὁ δὲ ἄλλος igitur idem valet, ac ἰσὺς
ἴσος.
ὡς αὖτε τὴν κοινὴν. In Manuscripto codice Sa-
muclis Bocharti ad marginem notantur hæc ver-
ba τὴν κοινὴν. Quæ quidem emendatio proflus
necessaria est.

In Caput IV.

Ἐπεὶ καὶ αὐτὸν ἄνευ χειρογράφου. Jam pridem
conjeceram scribendum esse τὸν κατ' αὐτὸν τόμον.
Postea vero codex Samuelis Bocharti quem absolu-
ta interpretatione mea nactus sum, conjecturam
meam confirmavit. In eo enim disertè scribitur
τόμον, sicuti legendum conjeceram. Per tomum
vero intelligit Philostorgius epistolam Synodicam
Concilii CP. de damnatione ac depositione Aetii,
quam refert Theodorus in lib. 2. Historiæ Eccle-
siasticæ. Eiusdem mentionem facit Philostorgius
supra in lib. 4. & in lib. 7. cap. 2. ubi τὸν κατὰ ἀετίου
τόμον nominat, perinde ac in hoc loco. τόμος enim
vocare solebant epistolam. Sic in Concilio Chal-
cedonenſi epistola Leonis Papæ passim tomus ap-
pellatur. Et in Canonibus Synodi primæ CP. to-
mus Occidentalium nihil aliud est quàm epistola
Damasi Papæ, ut jam monui in Annotationibus
ad Theodorum.

ὁ δὲ κοινὸς αὐτῶν. Affertior Gothofredo, qui
ὁ δὲ κοινὸς emendavit, & Phœbum hunc Episcopum
fuisse Poluchalandi urbis Lydiæ monuit, ex Epi-
phanio. Sed quod idem Gothofredus addit in
Annotationibus, Phœbum hunc amicum fuisse
Aetii, errat toto cælo. Neque enim Aetii, sed
Theodosii amicum illum fuisse dicit Philostor-
gius, tum ob veterem consuetudinem, tum ob
vitæ ac morum similitudinem. Id enim signifi-
cant hæc verba, ὁ δὲ ἐκείνου πολιτείας τὸ ἀπαράλ-
λακτον. Quæ Philostorgii verba Gothofredus in
prodigiosum quendam sensum detorsit, ut videre est
in ejus Annotationibus.

ὁ δὲ καὶ ἐπίσκοπος. Hunc locum ex manuscriptis
codicibus, Scoriacensis videlicet & Bochartia-
no, emendavi in hunc modum: καὶ δὲ καὶ ἐπί-
σκοπος ἕξ τῶν ἐπινοπτῶν συναγελαμένοι, &c. Fuit
igitur hæc Synodus Episcoporum novem Provin-
ciæ Lydiæ. Nam Theodosius unâ cum Phœbo
& Auxidiano sex alios Episcopos ex Lydia,
aut ex finitimis Provinciis in unum college-
rant.

ὁ δὲ ἑνδεκμον χειρογράφου. Scribendum est pro-
cul dubio ὡς αὖτε ἑνδεκμον χειρογράφου. Ita Phi-
lostorgius loquitur pauld post de ordinationibus
Candidi & Ariani. ὡς αὖτε τὴν κοινὴν νεωτερισθεί-
σας γνῶμην.

ὁ δὲ κατὰ νόμον. In Manuscriptis codici-
bus Scoriacensis & Bochartiano hic locus ita scribi-
tur: ὁ δὲ κατὰ νόμον, &c. magis tamen probo
vulgatam scripturam, quam sic interpretor. Epi-
scopi Lydiæ ordinationem Aetii incufabant, tum
quod contra Canones facta esset; tum præcipuè
eò quod Aetius post depositionis sententiam in

In Caput VIII.

Μετὰ τὴν ἐπινοπτικὴν. Sic etiam legitur in
scriptis codicibus. Leges tamen Grammati-
cas possulant ut scribamur μὲν τῶν ἐπινοπτι-
κῶν.

στυλίου τε τὸ ἐπάργυρον. Gothofredus in An-
notationibus ad hunc locum, notat hunc Secun-
dum Præfectum Prætorio eundem esse cum Sa-
lustio: Et olim quidem ita senseram in Annotati-
onibus, ad librum 22. Ammiani Marcellini pag. 206.
meamque opinionem secutus est Gothofredus in
dicto loco. Verum postea re attentius examina-
ta, hunc Secundum Præfectum Prætorio deprehen-
di alium esse à Salustio, ut ostendi in Annotati-
onibus ad lib. 6. Sozomeni pag. 137. Hujus Secundi
Præfecti Prætorio mentionem facit Libanius in
epistola 122. lib. 4. quæ scripta est ad Jovinum de
Petronio quodam, qui primam Advocatus fuerat,
postea Præfes Euphratenſis Provinciæ. ὁ δὲ μὲν
κατὰ τὸν στυλίου.

τὰ δὲ βασιλείας ἀπὸς αὐτὸν διανεμάμεν. Hunc
locum non intellexit Gothofredus, ut ex interpre-
tatione ejus apparet. Sic enim vertit: Sirmii ve-
ro iis quæ ad Imperium pertinebant, dispositis, qua-
tunquæ scilicet adornatum & reliquum ministerium
spectabant. Ego vero de officii Palatii & de Co-
mitibus hunc locum accipiendum esse ajo, quos Va-
lentinianus cum fratre suo Valente partitus est.
Idque testatur Ammianus Marcellinus in lib. 26
pag. 315. Nassum advenerunt, ubi in suburbano
quod appellatur Mediana, à civitate tertio lapidibus
disparatum, quasi mox separandi, partiti sunt co-
mites. Et paulo post: Quibus ita digestis, & mi-
litares partiti numeri. Et post hæc cum ambo fra-
tres Sirmium introissent, divisio palatio, ut priores
placuerat Valentinianus Mediolanum, Constanti-
nopolim Valens discessit. Ubi vides triplicem di-
visionem inter Valentinianum ac Valentem Impe-
ratores factam esse. Prima est divisio Comitum,
quæ facta est Naſsi, quod est oppidum Dacie. Se-
cunda fuit divisio legionum & auxiliorum. Postre-
ma fuit divisio Palatii facta in urbe Sirmio. Per
Palatium vero intelligo officia Palatina quæ erant
sub dispositione Magistri officiorum, & sub Ca-
strenſi sacri Palatii; quod confirmat Philostorgius
his verbis: ὅσα εἰς κόσμον, & τὴν ἀλλοιῶν ἰστὴν τε-
ρατεία.

In Caput XI.

Ὅσα γὰρ τὴν εἰς τὴν ἑρῶν μάχην. Prius τὴν pag. 514
deest in MS. codice Samuelis Bocharti. In Scoriac-
censi

centi autem codice scriptum habetur, ὅσα γέ τοις εἰς τὴν, &c. Quare scribendum videtur, ὅσα γέ τοι εἰς πᾶν ἰσθὺν μάθῃσιν. Id est: *Quantum quidem ad sacra Scriptura intelligentiam pertinet, Apollinarem utroque præstantiorem fuisse ait Philostorgius.* Verba ipsa Philostorgii extant apud Suidam in voce *ἑπὶ λινάει*. Ex quibus discimus cur Philostorgius dixerit, in Apollinare majorem fuisse scientiam scripturarum quàm in Basilio ac in Gregorio: Eò quòd videlicet Apollinaris Hebraicam linguam callebat.

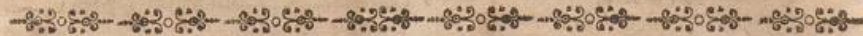
ἑπὶ λινάει λαμπρότερον. Apud Suidam additur verbum *πανηγυρίαι*, quod nescio cur Photius prætermisit, cum in eo pæne tota vis consistat sententiæ. Ait enim Philostorgius hos quidem tres, Apollinarem scilicet, Basilium atque Gregorium, omnium sui temporis disertissimos fuisse. Singulos tamen proprium ac peculiarem dicendi caracterem habuisse. Nam Apollinaris quidem stylum fuisse ad scribendos Commentarios aptissimum.

Basilium vero in panegyrico dicendi genere excelsisse. Gregorii vero orationem magis fundatam fuisse, id est, ut vulgo loqui solemus, magis periodicam.

μείζων εἰς συγγραφαίς. Hunc locum emendavi ex codice Samuelis Bocharti, in quo ita legitur: *μείζων βάσει εἰς συγγραφαίς εἶχεν ὁ λόγος*. Quam scripturam confirmat Suidas in voce *ἑπὶ λινάει*.

In Caput XV.

ἑπὶ λινάει ἐπίσκοπον. Gothofredus in Annotat. pag. 515. tionibus unicum profert testimonium beati Hieronymi, qui Apollinarem Laodicenum Episcopum vocat. Verum ante Hieronymum Athanasius in epistola Synodica ad Eusebium & Luciferum, disertè Apollinarem Episcopum appellat pag. 580. *παρῆεν ἡ δὲ τινὲς ἑπὶ λινάει τὸ ἐπίσκοπος μονάζοντις, παρ' αὐτῶν εἰς τὸ τοιοῦτον.*

HENRICI VALESII
ANNOTATIONES
IN LIBRUM NONUM
HISTORIÆ ECCLESIASTICÆ
PHILOSTORGII.

In Caput II.

Pag. 516. *Ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ καιροῦ.* Non dubito quin scribendum sit *ἀπὸ αὐτῶν.* Paulò post pro *ὑπερήφανον*, emendavi *ὑπερήφανον*, ut legitur in codice Bocharti.

ἑνοχίας. In Manuscriptis codicibus *ἑνοχίας* scriptum habetur. Quare suspicor legendum esse *ἑνοχίας*. Sic autem Euzoii Actium & Eunomium per ludibrium appellabat ob audaciam ac dementiam, quod instar gigantum in cælum confendere tentarent, & de divinitate temere garrere præsumerent.

αἰθιοπία τῆ ἡ θεοφιλον. Codex Bocharti habet *αἰθιοπία*, &c. Sed omnino scribendum est *αἰθιοπία*. Hoc autem cognomentum Euzoii idcirco tribuebat Theophilo, quod esset oriundus ex Æthiopia. Erat enim Blemmys, ut ex Gregorio Nysseno superius observavi.

In Caput IV.

Πρὸς τὴν ἰσθὺν ἑπὶ λινάει. Nemo non videt scribendum esse *ἰσθὺν*. Sic in superiore libro *μείζων βάσει* legebatur pro *μείζων*. In margine codicis Bochartiani scriptum erat eadem manu. *Lego ἑπὶ λινάει ἰσθὺν.*

ἑπὶ λινάει ἰσθὺν ἀποτίθημι μὲν. Rectius in codice Scorialensi & Bochartiano, legitur *ἀποτίθημι μὲν*. Idque miror à Gothofredo animadversum non fuisse, cum sequentia Philostorgii verba hanc emendationem confirment. Itaque Holstenius interpretationem Gothofredi correxit hoc modo: *Neuter vero eorum Ecclesiam sibi peculiariter destinatam rexerit.*

ἰξὺν τῆς κυλικῆς μετέστη. Hunc locum emendavi ex Manuscripto codice Bocharti, in quo scribitur *ἰξὺν τῆς κυλικῆς*. Valeat itaque conjectura Lucæ Holstenii, qui in margine sui codicis ad hunc locum hæc annotarat: *Lego ἰξὺν, & versionem Gothofredi ita emendaverat: Imo Eunomius ne sacrum quidem ministerium, ex quo Cyzico demigravit; quin nec reliquo tempore quoad vixit, contigit.* Verum in hac emendatione, multa sunt quæ probare non possum. Primum enim *ἰξὺν* Græcum non est pro *ex quo tempore*. Nam Græci semper dicunt *ἰξὺν*. Deinde non placet quod verba illa Philostorgii *τῆς ἰεραρχίας ἠψατο*, cum Gothofredo interpretatur, *sacrum ministerium contigit.* Quasi Philostorgius de sacris vasis hic loquatur. Atqui *ἰεραρχία* est sacrificium Missæ; à quo Eunomium, ex quo Cyzicum reliquerat, perpetuò abstinuisse testatur Philostorgius. Sic Eusebius noster eam vocem usurpat in lib. 4. de vita Constantini pag. 549. *ἑνοχίας*